

VROM.nl, mei '06

Het kabinet wil van overbodige regels af. Friso de Zeeuw, ex-voorzitter van de Raad voor Verkeer en Waterstaat, legt uit waarom dat zo moeilijk is. Zijn oplossing: praten met de werkvloer!

Tegenstanders vonden dat het advies van de Raad voor Verkeer en Waterstaat voor de toekomst van Schiphol was ingefluisterd door het bedrijfsleven. En na het plan voor een kilometerheffing werd de Raad uitgemaakt voor "een stelletje bosmongolen". Toch vertrok De Zeeuw in januari niet uit onvrede. Na zes jaar lidmaatschap, waarvan vier als voorzitter, vond hij het "gewoon wel mooi geweest".

Hij is nu directeur Nieuwe Markten van Bouwfonds MAB Ontwikkeling en nog steeds tegen de regeldruk. Dat het kabinet daar de laatste maanden weer druk mee is, juicht hij natuurlijk toe. Hoewel het wel erg 'toevallig' is, zo met de verkiezingen. "Tsjja, ze hebben nog maar een klein jaar te gaan. En erg veel is er nog niet tot stand gebracht."

→ U maakt zich vaak druk over het woud aan regels.
"Inderdaad, hoewel ik geloof in de goede intenties van dit kabinet. Het zijn geen regelnichten."

→ Toch gaat het elke keer weer mis. Er lijken vooral regels bij te komen.
"Dat klopt. Er is een vermeend gevaarlijk stofje, een brand of een maatschappelijk knelpunt en dan slaat de regelreflex toe."

→ U roept nogal eens dat het 'handiger' kan en 'slimmer'. Dat is gemakkelijk gezegd.
"En het is ook gemakkelijk gedáán. Er is een fundamentele maar razend eenvoudige benadering om dit duiveltje te bestrijden. Brussel, Den Haag, gemeenten: iedereen moet eens nádenken voor er een nieuwe regel wordt bedacht. Liefst met mensen uit de praktijk. De lastigheid zit in het doorbreken van de ingesleten regelcultuur."

→ Gewoon beter nadenken? Is dat alles?

"Goed, ik zal het anders formuleren. Laat de politiek op hoofdlijnen bepalen wat ze wil bereiken. Praat dan met mensen uit de praktijk, het bedrijfsleven, maatschappelijke groeperingen, de werkvloer. Dat gebeurt nog steeds te weinig en te laat. En nu niet gelijk roepen: dat is graaf Dracula de bloedbank laten renoveren."

→ De vergelijking dringt zich wel op. Of meer: projectontwikkelaars laten meedenken over de *Wet ruimtelijke ordening* (WRO).

"Ik vind dat de wet daar niet slechter van is geworden. Het duurde even voor onze gebieden werden verhoord, maar het door ons gevraagde projectbesluit is in de WRO gekomen. Daarmee kan de overheid in ingewikkelde situaties makkelijker de knoop doorhakken, als er een goed bouwplan ligt. En de bestemmingsplannen maken we achteraf."

→ Kortom: gooi die stad maar plat...

"Ja, hahaha. Daar heb je Dracula! Maar er is nog steeds een zware democratische controle op bouwplannen. En dat moet ook. Maar het projectbesluit maakt het werken iets eenvoudiger. Winst is ook dat er een eenvoudige gebruiksverordening komt voor woongebieden waar niet veel verandert, behalve kleine verbouwingen. Het bekende schuurtje in de achtertuin, dus. De fixatie op het bestemmingsplan was een mooi voorbeeld van een juridisch dogma, dat belangrijker werd dan de praktijk en de handhaving. De oude situatie maakte het werken in steden en gebieden met veel verschillende functies bijkans onmogelijk. Overal werd de bestaande situatie gemummificeerd. Allemaal risicomijdend gedrag en doorgeslagen streven naar rechtszekerheid. Wij noemen dat de Nieuwe Pruikentijd."

Friso de Zeeuw:

NIEUWE PRUIKENTIJD

→ Wie is hier wij?

"Gewoon, alle mensen die er genoeg van hebben dat er in dit land niets meer kan. Dat alles potdicht zit met regels. De term Nieuwe Pruikentijd komt van voormalig PvdA-wethouder Duco Stadij, dus denk maar niet dat het een rechtse lobby is of een actie van VNO-NCW en MKB-Nederland. We willen de krachten van al die mensen bundelen in een soort platform of 'beweging', nadrukkelijk tussen aanhalingstekens. Daarin zouden politiek, bedrijfsleven, wetenschap en maatschappelijke organisaties iets moeten bedenken om al die verlammeende beperkingen in de ruimtelijke ordening en de infrastructuur op te heffen. Veel concreter kan ik er nog niet over zijn.

→ Alles afstemmen met de direct belanghebbenden is toch niet democratisch?

"Nee, lekker met een stel technische specialisten en juristen in een achterkamertje regels gaan zitten verzinnen die niets met de praktijk te maken hebben. Zoals aanvankelijk met het Besluit luchtkwaliteit. Dát is democratisch! Ik vind dat het parlement zijn legitimiteit verliest als het er niet in slaagt om boven sectorale belangen uit te stijgen. Het moet de grote lijn in het oog houden en verbindingen leggen. Het goede van de nieuwe WRO is dat er vlak voor het afrondende parlementaire debat een moment van bezinning was: hoe pakt dit uit in het dagelijkse leven?"

→ Een soort zondagsrust?

"Ja, haha. Zes dagen scheppen en één dag om te kijken of het wel goed is. Een biddag voor de wet. Maar serieus: vaak is een nieuwe wet niet nodig. Of hij kan eenvoudiger. Of er kan dankzij een nieuwe wet een oude weg."

→ Maar al die adviesraden maken het er toch ook niet eenvoudiger op?

"Als ze slecht adviseren niet, nee. Wij hebben met de Raad voor Verkeer en Waterstaat bijna een zeedrost aanbevolen voor de uitvoering van het Noordzeebeleid. Op tijd bedachten we: 'Weer een nieuwe instantie? Moeten we niet doen!' Dus die werd op een maandagochtend weer geschrapt. En zo kan ik een hele lijst op het laatste moment gesneuvelde voorstellen noemen."

"En nu niet gelijk roepen: dat is Dracula de bloedbank laten renoveren."

→ Dus jullie hadden ook last van een regelreflex?

"Ja, natuurlijk. Ik noem het niet voor niets het drama van de goede bedoelingen: iedereen heeft er last van en niemand bedoelt het verkeerd."

→ Komt het ooit goed?

"Ik ben bang dat we eerst nog verder de ellende in moeten, iets dieper die Pruikentijd in. Daarna krijg ik m'n zin. Er zijn genoeg mensen die het met me eens zijn. Ook onder politieke bestuurders en ambtenaren op uitvoerend niveau, vooral bij gemeenten. Daar komt al die troep die door Brussel en Den Haag in de wettelijke trechter wordt gepropt namelijk terecht. En dan is er één ambtenaar (de andere twee zijn wegbezuinigd) die het allemaal moet controleren en die gaat zelf zijn prioriteiten stellen. Nee, dát is democratie!"

→ Eigenlijk moet er een wet tegen wetten komen.

"Grapje zeker?"
